

Hogescholen en de coronacrisis

Position Paper ten behoeve van nota-overleg over onderwijs en corona op 29 april 2020

Het is ongekend hoe Covid-19 de wereld in zijn greep houdt met de enorme impact op gezondheid en welzijn van mensen. De economische gevolgen zullen enorm zijn en de kans is groot dat onze samenleving er anders uitkomt dan zij was. Samen zullen we deze gevolgen moeten dragen. Ook hogescholen en hun afgestudeerden werken dag in dag uit keihard om ons door deze crisis heen te helpen. We zijn trots op onze verpleegkundigen, leraren en logistiek managers.

Maar ook voelen we een enorme trots naar al die docenten en medewerkers van het hbo die in korte tijd voor zoveel studenten online onderwijs uit de grond hebben gestampt. Want ook in het hoger beroepsonderwijs heeft deze crisis een enorme impact. Samen met de universiteiten, het mbo, de vakbonden en de studentenbonden hebben we de afgelopen weken onder hoge druk heel veel goede afspraken kunnen maken met het ministerie van OCW om onderwijs te laten doorgaan voor onze studenten en om docenten en medewerkers hun werk te laten doen. De hogescholen hebben daarbij waar dat kon voor de generieke aanpak gekozen, om zoveel mogelijk duidelijkheid te scheppen voor studenten en docenten.

Namens alle hogescholen vragen wij uw aandacht voor gecontroleerde herstart van praktijkonderwijs en toetsing om studievertraging te voorkomen, voor een generieke compensatieregeling voor studenten en voor het belang van een investering in de toekomst van het hbo.

Keuze voor generieke maatregelen

Wat betreft het BSA hebben de hogescholen er voor gekozen het BSA generiek uit te stellen naar het tweede jaar. Dat schept duidelijkheid voor al onze studenten en we merken dat dat zeer op prijs wordt gesteld.

De emancipatiefunctie van het hbo willen we juist in deze crisistijd behouden. Juist nu is het belangrijk dat elke student kan doorleren en kan opklimmen naar een hoger niveau. Daarom kiezen de hogescholen er ook voor om mbo-studenten die als gevolg van de crisis een kleine studievertraging hebben opgelopen en nog geen diploma hebben, toch alvast te laten beginnen aan hun hbo-opleiding. Ook bij pabo-studenten die onverhoopt niet in de gelegenheid zijn geweest de toelatingstoetsen af te leggen en bij de doorstroom van bachelor naar master, zullen hogescholen overgaan tot voorwaardelijke toelating. Hogescholen zullen op basis van een afrondingsadvies van de bacheloropleiding en een weging van de zwaarte van de masteropleiding studenten voorwaardelijk toelaten.

Studievoortgang: specifieke uitdagingen hbo

Voor een goed begrip van wat de coronacrisis betekent voor het hoger beroepsonderwijs is het goed om een aantal zaken te beseffen. In het hbo zijn er normaliter wekelijks veel contacturen, wordt veel praktijkonderwijs gegeven en stages vormen een wezenlijk onderdeel van het curriculum. Dat betekent dat relatief veel hbo-studenten mogelijk studievertraging oplopen. Omdat hun stage op de radiologie-afdeling niet door kan gaan bijvoorbeeld, of de stage in een groot hotel dat de deuren gesloten heeft. Ook veel praktijkonderwijs kan niet doorgaan, want een beeldhouwwerk maken of een chip in elkaar zetten doe je niet even online.

Studievertraging wordt op alle mogelijke manieren voorkomen, zo is in individuele gevallen een vervangende opdracht voor een stage mogelijk en wordt er bijvoorbeeld een dansexamen online afgenomen. Ook doen hogescholen op kleine schaal ervaring op met online proctoring, waarbij ze proberen de privacy impact van dergelijke tools te minimaliseren en waarbij ze zich ten allen tijde zullen houden aan de AVG. Maar flinke vertraging zal onherroepelijk ontstaan voor grote groepen studenten als er niet snel mogelijkheden komen om binnen de gestelde normen van het RIVM aan toetsing, tentaminering en praktijkonderwijs te beginnen.

Hulp voor hbo-studenten

De belangen van de studenten staan bij de hogescholen uiteraard hoog in het vaandel. Daarom hebben we met het ministerie en in overleg met de universiteiten heldere afspraken gemaakt om vanuit de zogenoemde profileringsfondsen van de instellingen in het hoger onderwijs die studenten te helpen die extra ondersteuning het hardst nodig hebben.

Het gaat hierbij om studenten die te maken hebben met opgelopen of verwachte studievertraging doordat zij zelf ziek zijn (geweest) door het coronavirus, of vanwege (mantelzorg voor) zieke familieleden. Wij hebben verder afgesproken met het ministerie dat ook studerende ouders die vanwege de coronamaatregelen onderwijs moeten combineren met zorg voor kinderen die thuis zijn en daardoor studievertraging oplopen, aanspraak maken op de profileringsfondsen. Voor vertraging als gevolg van de noodmaatregelen en de aanpassingen in het onderwijs is het profileringsfonds niet bedoeld. Met de minister is afgesproken dat het beslag op het profileringsfonds wordt gemonitord om te zien of het de gebruikelijke omvang niet te boven gaat.

Voor de andere studenten die buiten hun schuld om studievertraging oplopen door het besluit van de overheid tot sluiting van de locaties van de hogescholen moet er wat ons betreft een generieke oplossing komen. Onze voorkeur gaat uit naar een eenvoudig toepasbare compensatieregeling vanuit de landelijke overheid.

Investeren in de toekomst van de hogescholen

Te verwachten is dat hogescholen als gevolg van deze crisis te maken gaan krijgen met stevige financiële problemen. Denk bijvoorbeeld aan de enorme inspanningen die in het collegejaar 2020/2021 geleverd moeten worden om alle studenten die voorwaardelijk toegelaten worden, op een goede manier te begeleiden, of om opgelopen studievertraging te helpen inlopen. Maar denk ook aan de gevolgen van de impact van de aanstaande recessie. Het wegvallen van onderzoeksopdrachten uit de beroepspraktijk, de gevolgen voor het contractonderwijs en de invloed van deze crisis op de instroom van deeltijdstudenten en internationale studenten. Kortom, de kwaliteit van ons onderwijs en onderzoek komen onder druk te staan door de financiële effecten van de coronacrisis.

Wij roepen uw Kamer daarom op ook aandacht te houden voor het belang van lange termijn investeringen in het beroepsonderwijs en in de toekomst van onze studenten. Daarvoor is nodig dat hogescholen een breed en gevarieerd aanbod van opleidingen kunnen blijven bieden. De studenten en afgestudeerden van het hbo zijn straks hard nodig om maatschappelijke oplossingen te bieden voor de gevolgen van het coronavirus, en om onze economie coronavirus-proof te maken. Het is essentieel dat de hogescholen ook de komende jaren goed onderwijs kunnen blijven bieden aan studenten. Dat we ze kunnen opleiden tot de hoogwaardige professionals die straks ons land door de crisis helpen. En laten we in het verlengde hiervan zorgen dat ons praktijkgericht onderzoek het mkb, de zorg en het onderwijs kan helpen om hun zaak weer draaiende te krijgen in een wereld die voorgoed veranderd is.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Femke van Zijst (hoofd communicatie) via 06-33313016 of zijst@vh.nl of Eva Kloosterman (woordvoerder) via 06 51892165 of kloosterman@vh.nl.

www.vereniginghogescholen.nl

